

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőség 107, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Hol vagy István Király!

Amint Esztergom boltíves romjaiban is még hatalmas kultúrát lehelő árkádjai között járok megcsap egy nemzet ezeresztendő történelmi lehetése ugyanazt érzem Visegrád páratlan romjai között is. Hatalmas paloták, vagyonokat érő márványarkádok büszkén hirdették a magyar tudást, kultúrát aztán lett belőlük bástya, hogy megvédjék a Keresztet tatártól, töröktől s ma romjaiban is hirdetik az ezeréves magyar kultúrát az ezeréves magyar hivatást. A boltívek alatt márványtermekben, kápolnába látni vélem Szent István nemes alakját, aki tudott kemény lenni, ha kellett, de népének atyja, letelepítője, apostola, fenséges uralkodója volt, akinek fénye, nagysága ma ezer év távlatából is nemcsak töretlen, hanem az elkövetkezendő ezer esztendő is az ő elgondolásai alapján építi fel a nemzetet.

Századok viharaiiban, de sokszor felcsendült az ima „Hol vagy István Király Téged magyar kíván”. Sírt, könyörgött az Egek Urához ez az ima s mindig meghallgatást nyert közbenjárására. Mindig voltak e nemzetnek hívői lelkei, akik akkor sem vesztették el hitüket a magyarság elhivatottsága felől, amikor már úgylátszott, hogy nincs mentség s egy nemzet eltűnik a nemzetek szinpadáról. Igen az ő alakja, nevéhez, személyéhez fűződő szent Korona, eggyé kovácsolta e nemzetet vele. Szent István jelenti a magyarságot s a magyarság Szent Istvánt.

Keves nemzet történelme válik ilyen meg-megújuló valóságga s éppen ez az a családias erő, amely lényéből s vele együtt a magyarságból kisugárzik. A magyar nevet megtanulta a világ félni és becsülni, még akkor is félték tőlünk, amikor bilincsekbe voltak kezeink s védtelen

kezeink felett szuronyerdők vigyáztak s mégis ma ismét szabadok a bilincsbevert kezek, a szuronyerdő szétesett körülöttünk s ma a magyar honvéd Szent István havában az ősi ország utat járja, ahol Árpád ősei nyomultak a Kárpátok felé.

A magyar honvéd fegyvere félelmet kelt ma is az ellenfélben, de felszabadítóként ragadja meg kezét, a becsületes magyar kezet a felszabadult lakosság. Bátorság és becsület. Ez volt a két magyar erény, ez Szent István öröksége.

Vitéz Bonczos: Itthon a mi kötelességünk a fegyelem, a rend, a feltétlen bizalom, az engedelmség, az igénytelenség, egyszerűség, lemondás, kitartás és áldozatvállalás.

A Sokacok Magyar Olvasókörének zászlaját Vitéz Bonczos Miklós államtitkár avatta fel. — Vitéz Szőnyi Alajosné volt a zászlóánya. A város, a vármegye és a kormány meghajtotta zászlaját a sokacság hűsége előtt.

Mult vasárnap, e hó 9-én a mohácsi sokacsnak, de vele együtt az egész városnak bensőséges, meleg ünnepe volt, ekkor szentelték fel a Mohácsi Sokacok Magyar Olvasókörének gyönyörű kékselyem egyesületi zászlaját, mint a magyar hazához hűség mohácsi sokac magyarság szimbólumát. Vakító derűvel sütött le a nap ezen az augusztusi pompás reggelen Mohács városára már a reggel hat órai zenés levante ébresztőkor s így a jé Isten is nagyszerű keretet adott ehhez a mély jelentőségű, az egész ország népének példát mutató ünnepséghez.

Az országos visszhangot keltő ünnepre lejött a fővárosból vitéz Bonczos Miklós igazságügyi államtitkár is, aki a kora délelőtti órákban repülőgépen érkezett Budapestről. De rajtakívül itt volt a vármegye és Mohács város társadalmának igen sok vezető tagja, eljött dr. Blaskovich Iván főispán, vitéz dr. Horváth István alispán, dr. Heckenberger Konrád felsőházi tag, az országgyűlési képviselők közül részt vett az ünnepségen vitéz Patacsi Dénes, Angyal László, dr. Stütz János, Bognár Gyula, Molvay Ferenc, Riesz Adám és ifj. Fodor Sándor képviselők, megjelent Mohács város vezetősége élén

Felsír ma is, mint ezer év alatt annyiszor, Hol vagy István Király, Járj közben a magyarok Istenénél, hogy a kereszt védelmében küzdő honvédeink életét, egészségét óvja, védje, de felcsendül a himnusz is Téged Isten dicsérünk, meghallgattad nagy királyunkat ismét, mint annyiszor a századok folyamán s a magyar élet ma ismét kiteljesedőben van, becsület, dicsőség magyarnak lenni tudjuk, hogy ősi határaink mind, a mienk lesz ismét, mert örökösödik felettünk Ő az Apostoli Király Szent István.

Dél-Baranya sok acainak képviselője is.

Festői kép volt a nagy karéban álló és fekete magyar ünneplőbe öltözött urak csoportja s csoport közepén vitéz Szőnyi Alajosné fekete díszmagyar ruhában, karján az a színpompás virágcsokor, amellyel az egyesület kedveskedett a zászlóanyának és körülötte ott mosolygott a mohácsi sokacság három gyönyörű virágcsokor, a legszebb sokac lányok közül kiválogatott Bosnyák Anna, Jánity Anna és Somogyvárcs Anna a maguk üde népi viseletében.

Bonczos államtitkár ezüstsárnyú gépe pontosan érkezett meg a város melletti ideiglenes repülőterre, ahol Horváth Miklós járási főszolgabíró és dr. Bartók Lajos városi főjegyző fogadták. A repülőgépből frissen kiugró államtitkár a közelben álló városi díszhintóban szállt s ez hozta be az ünnepély színhelyére, ahol a város nevében vitéz Szőnyi Alajos polgármester üdvözölte, de részt kért és kapott az üdvözlésből a Dunántúli Bolgár Magyar Egyesület képviselőitől is, akik bolgár nyelven köszöntötték az államtitkárt. Rövid bemutatás és ismerkedés után vitéz Bonczos Miklóssal az élen a közönség bevonult a fogadalmi templomba, hogy résztvegyen a hálaadó szentmisén.

Zászlószentelés a fogadalmi templomban.

Zsúfolásig megtelt a fogadalmi templom hatalmas hajója. Elöl az Olvasókör új kékselyem zászlóját tartotta az egyesület zászló-tartója. A szentély előtt nagy karosszékekben vitéz dr. Bonczos Miklós államtitkár, a másik oldalon pedig vitéz Szőnyi Alajosné zászlóanya ült. A főispán, alispán, képviselők és Mohács vezetői a padokban foglaltak helyet, amidőn dr. Heckenberger Konrád pápai kamarás, felsőházi tag megkezdte nagy áhitatot keltő csendes szentmiséjét. — Evangelium után a közben kibontott egyesületi zászlót felszentelte, felszentelés után pedig vitéz Szőnyi Alajosné zászlóanya felékesítette a zászlót pompás, nehézselyem nemzetiszínű szalaggal, melyre ezt hímezte nehéz arannyal: Itt élned, halnod kell!

Dr. Heckenberger Konrád a beszentelés után az oltár lépcsőjéről magvas szentbeszédet intézett a hívekhez. A szentbeszédet a szónok magyar nyelven kezdte és sokac nyelven fejezte be. —

A fogadtatás.

A pécsi és vidéki vendégek autón érkeztek s a Széchenyi teregy álltak fel, hogy megvárják és üdvözöljék a repülőgépen érkező vitéz dr. Bonczos Miklós államtitkárt. Tíz órára felvonult a tere a Mohácsi Sokacok Magyar Olvasókörének többszáz tagja, Petrovics Károly ny. igazgatótanító elnök vezetésével. — Elül a kiváló mohácsi levantezenekar ment pattogó magyar indulókat játszva, majd ezt követte a fekete tokban lévő zászló, a színpompás szemtelket gyönyörködtető, népi viseletű szép sokac lányok nagy csoportja és az egyesületi tagok nagy nagy tömege. A felvonulókhoz csatlakozott a Mohácsi Polgárok Olvasókörének zászlós csoportja és ott láttuk a visszafoglalt

Mély hitű beszédben fejtette ki *dr. Heckenberger*, hogy a mohácsi sokacság mindig összeforrt a magyarsággal és jóban, rosszban kitartott mellette s nem volt ajnépben áruól, még a szerb megszállás alatt sem. Ez a hűség a kényeret adó házához a sokacság mély vallásosságából és tisztá családi életéből fakad. E népnél nem nyűg, hanem áldás a gyerek, itt a házasság szent frigyét holtomiglan holtodiglan tartják és minden tevékenységében az istenfélelem és istenszeretet vezeti őket.

Mély meghatottsággal hallgatta a hívek tömege a fenkölt szavakat, ami után felhangzott a sokac hívek ajkán is a „Boldogasszony Anyánk!” A mise második felében sokac egyházi énekeket énekeltek a hívek s mise után a leventezekar intonálására a Himnusz hangzott el.

Zászlóavatás a Széchenyi-téren.

A Széchenyi tér három főépülete a fogadalmi templom, a városháza és a polgári iskola dúsan fel volt díszítve hatalmas magyar címerrel, hosszú nemzeti zászlókkal. A városháza zászlócsoportjában ott lengt Mohács város piros-fehér zászlaja is. A fogadalmi templom előtti téren helyezkedtek el a vendégek részben az elkészített széksorokon ülve, részben ezek mellette és mögött állva. A Magyar Híszkegy hangjai után *vitéz Bonczos Miklós* államtitkár a templom lépcsőjéről hatalmas, mély gondolatokkal és súlyos igazságokkal ékes avató beszédet mondott.

— Legelőször az államtitkár a zászló jelentőségéről beszélt arról, hogy a zászlóval győzünk vagy elbukunk. Ahol letörök egy zászló, ott elbukik egy gondolat, vagy eszme. Mohácsnál, a szomorú emlékü mohácsi vészkor letörött a magyar nemzet lobogója, amely örököség a nemzet számára. Az első tanúsága a nemzeti szerencsétlenségnek, hogy adódik néha a nemzet életében egy kritikus pillanat, vagy egy lehetőség, amit ki lehet használni vagy el lehet mulasztani. A második mohácsi tanúság pedig az, hogy nincs oly szerencsétlenség, amelyből ne lehetne hitet és új erőt meríteni.

Az a nemzet, amely egy ilyen csapást is ki tudott heverni és azután is talpra tudta birkózni magát, nyilván képes arra, hogy örök időkre megállja helyét a Kárpátmedencében és Dunavölgyében.

Ezután *vitéz Bonczos Miklós* visszapihlantást vetett Mohácsnak az idegen zsarnokság alatt elhőlt idejére s ezen idő alatt a Mohácsi Sokacok Magyar Olvasókörének bátor és helytálló szerepére.

Az idegen impérium elkövetett mindent és igénybevetett minden eszközt, hogy az idevaló sokacokat eltérítse a magyar álam eszméjétől. Szép szóval, ígéretekkel, rábeszéléssel különböző előnyök és kedvezmények kilátásba helyezésével és engedélyezésével igyekeztek volna a

sokac anyanyelvű, de katolikus sokacságot megnyerni a jugoszláv állameszme céljainak. Minden kísérletezés hiábavalónak bizonyult. Megpróbálták céljaikat elérni egyházi vonalon is, de ez is meghiusult. Később a megfélemlítés eszközeit vették igénybe. Majd a megtorláshoz folyamodtak. Másféleképpen kezdtek beszélni a sokacokkal. Jött az erőszak, ütlegetés és botbüntetés. A sokacok továbbra is kitartottak és helytállottak.

Ennek a Körnek néhai *dr. Prakatúr Tamás* a községi képviselőtestület ülésén megmondotta a szerb főbíróknak kezében a magyar törvénykönyvvel, hogy ebben a városban a magyar jogot kell gyakorolni, mert Mohács Magyarországon van és az idegenek jelenléte csak erőszakolt és ideiglenes. Az elnököt internálták. A sokacság magára maradt, de folytatta az ellenállást. Amidőn a kormánybiztos beavatkozott az egyesület autonómiájába és a magyar nyelv használatát elakarta tőlünk tiltani, inkább szüneteltették működésüket, a felszabadulásig, mintsem engedtek volna az erőszaknak. Mit tettek tulajdonképpen a sokac magyarok. Helytállottak, kitartottak a magyar állameszméhez ragaszkodtak, a kísértésnek nem engedtek, az erőszakkal szemben helyezkedtek és ami a legényeesebb, a konjunktúra helyett kockázatot vállalták. Egyszóval példát mutattak minden magyar-nak nemcsak ebben a városban, de szerte az országban is. Bebizonyították, hogy nemcsak magyar, de nem magyar anyanyelvű és mégis magyarul érző és hazájához hű lakosai vannak ennek az országnak.

Mit adhatunk cserébe a sokac magyaroknak a köszönetünkön felül. Polgárjogot, hazát, otthont, földet, kényeret, a magyar állam és társadalom megbecsülését és tiszteletét.

Tiszteletet jöttem adni én is a magyar királyi kormány nevében ennek a zászlónak, a zászló által megtestesített gondolatnak és magának az egyesületnek. Saját önértékükön és önbecsülésükön felül legszebb ékessége legyen ez a zászló ennek az egyesületnek. A zászlón lévő magyar címer és Szent István királyunk képe kifejezi a magyar birodalmi gondolatot, a zászlón levő felírás pedig tartalmazza az egész magyarság örök kívánságát, hogy Szent István Királyunk örkődjön hazánk felett. A sokacok lelkéből felsőhajtott és az egész ország által átérzett eme kívánság ad országos és nemzeti jelentőséget ennek az ünnepnek.

A ma feladatai vitéz Bonczos beszédben

— Az 1918 as összeomlás óta sokat építettünk.

Csak a vak nem látja és a süket nem hallja, csak az értelmetlen nem veszi észre és a rosszakaratú ellenség tagadja le, mi minden történt ebben az országban és a nép érdekében a világháború óta. Pedig, ami történt azt egy szétlépett, véresen megcsönkített, kifosztott és kirabolt, fegyvertelen szegény kis Magyarország semmiből és az önerejéből tudta felmutatni. — Emlékezzünk csak vissza, hogy

a háború és a forradalom után, hogy nézett ki ez az ország.

Nemcsak anyagilag hoztuk azonban magunkat rendbe, de lelki egyensúlyunkat is helyreállítottuk. Az elmúlt esztendő komoly próbára tette ezt a népet, választásra állította. Választania kellett a cselekvés és a tétlenség között. A nemzet egészséges és csalahatatlan ösztöne józan és megfontolt ítélete, valamint bátor szíve a cselekvést választotta és odaállt ahova Európai és történelmi hivatása mindig parancsolta. Belépett a háborúba, Németország és tengelyhatalmak oldalán a Dunamedence védelmében idejében egységesen, egy vezér irányítása alatt, egész erejével és nem várta meg, amíg az ellenség az ország szívébe jön és új Mohácsot terem nem a magyarság, de egész Európa számára.

Mi ebben a küzdelemben nem félerővel léptünk be, nemcsak képviseltek magunkat, de a nemzet egész lelkével, minden anyag és fizikai erőnk bedobásával veszünk részt a harcban.

Kockázatot vállaltunk, de meggyőződésünk, hogy helyesen tettük ennek a lépésnek a helyességéről társadalomnak is megkeil győződni.

Csak azért is meg kell mutatni, hogy itt nem lesz belső gyengülés és letörés, nem lesz összeomlás, hogy még egyszer nem bukik el Magyarországon a nemzeti zászló, nem lesz még egyszer Mohács, Világos és Trianon de odaát bizonyosan lesz, mert követeli az igazság.

Hogyha az igazsággal és joggal együtt lép és együtt halad a hatalom, ha ez a két erő egymásbakapaszkodik, az lebírhataltan és legyőzhetetlen valóság.

Az igazság, a jog és méltányosság a tengelyhatalmak oldalán áll. Mi egy testnek érezzük magunkat a németekkel és az olaszokkal. Mi nemcsak együtt küzgünk velük, de a mi ügyünknek tekintjük ezt a háborút, minden erkölcsi, szellemi, anyagi és fizikai erőnkkel masirozunk velük és a többi szövetséges országokkal együtt a biztos győzelem felé. Törhetetlen hit, feltétlen bizalom és biztos optimizmus tölt el bennünket. Tisztában vagyunk azzal, hogy mit akarunk. Győzni akarunk és utána igazságot, méltányos, szociális békés fejlődő világot, egy új magyar világot akarunk magunk körül kialakítani.

Nagy, meggyőzöttséget haragó taps követte az államtitkár hatalmas beszédét. Utána a zászlószegek beverése következett s a felemelő ünnepséget a Himnusz akkordjai zárták be.

A gazdasági gépek megálása.

A zászlóavatás után *dr. Heckenberger Konrád* pápai kamarás megálotta a magyar és sokac polgárok olvasóköre által, a földművelésügyi kormány segítségével, beszerzett mezőgazdasági gépeket, amelyek a többtermelés szolgálatába állítva Mohács földművelését éppen úgy, mint a nemzeti vagyon emelését vannak hivatva szolgálni. *Bonczos* államtitkár kísérelével megtekintette a gépeket, majd felment a városházára, ahol a város polgármestere részletesen beszámolt a

város aktuális kérdéseiről, igazgatási problémáiról, valamint arról, hogy hogyan képzeljük el Mohács további sorsát s milyen fejlődési vonal felelne meg leginkább a városnak.

Egytálételes közebed.

A szép ünnepség után a Mohácsi Sokacok Magyar Olvasókörének tagjai — a felvonulási rend szerint — zászló alatt viszatértek a székházba, ahol megkezdődtek az előkészületek a közebedre. Déli 1 órakor min tegekésztázan ültek asztalhoz, hogy *dr. Bonczos* államtitkár tiszteletére rendezett közebeden résztvegyenek. Az ebéden az államtitkár a *Kormányzó Urra* mondott föl köszöntőt, majd *Petrovics Károly*, a kör elnöke köszöntötte a népszerű *dr. Bonczos Miklóst*, aki eddigi árvízvédelmi, telepítési és kormányzati működésével bőségesen kiérdemelte a nemzet szeretetét és megbecsülését. *Vitéz Szőnyi Alajos* felszólalásában, melyben a megjelent vendégekre ürtette poharát, hangsúlyozta, hogy ez az ünnep nem csupán a Sokac Olvasókör ünnepe, hanem az egész városé, mert Mohács minden lakója együttérez ezzel a derék Mohácsi néppel s egyben kérte a polgármester a kormány, vármegye és az országgyűlés képviselőit, hogy ezt a végvárként élő kis magyar várostartsák meg szeretetükben és segítsék építő munkájában. *Még vitéz Patacsi Dénes* képviselő mondott talpraesett, közvetlen hangú beszédet, megköszönve a polgármester üdvözlő szavait s példának állítva a mohácsi sokacság hűsége magyarságát az ország népe elé. Minden felszólalót lelkesen ünnepeltek a közebed résztvevői.

A város intézményeinek és egyesületeinek megtekintése.

Vitéz Bonczos Miklós államtitkár *dr. Blaskovich Iván* főispán és *Horváth István* alispán társaságában, *vitéz Szőnyi Alajos* polgármester kalauzolásával a közebed után meglátogatta a mohácsi intézményeket és a földműves társadalom egyesületeit. Legelőször a városi gimnázium történelmi levegőt lehelő épületébe az igazságügyi államtitkár s az épület minden szárnyán végigsétálva, örömmel hallgatta a fiatal, de máris jóhírű és keresett iskola eddigi történetét és a fejlesztés további terveit. Innen a tavaly elkészült Oncsa-házakhoz ment *vitéz Bonczos* és kísérete s az államtitkár annál nagyobb érdeklődéssel szemlélte meg a házakat, miután ezek elkészültek még ő irányította a Nép- és Családvédelmi Alapot Szívesen elbeszélgetett az új házak lakóival s a sokgyermekes családok hálás szívvel köszönték meg az alap és a város támogatását.

Ellátogattak a Dunapartra is, ahol a dunai híd és téli kikötő problémáit ismertette a város polgármestere az előkelő vendégek, aki megértő érdeklődéssel követte a város küzdelmét a két nagyszabású terv megvalósulásáért.

A földműveskörök meglátogatása során a Mohácsi Polgárok Olvasókörében a tagok élén a kör elnöke, *dr. Schmidt Miklós* fogadta az államtitkárt, aki ben-

sőségesen megígérte, hogy közbejár a kör építkezési segélyének megszerzésében. A reformátusok olvasóköriében *Fehérvári István* műszaki tanácsos, a kör elnöke és a tagok nagy száma fogadta *Vitéz Bonczost*, aki melegen érdeklődött az egyesület működéséről.

Még *dr Horváth Kálmán* járásbírósi elnök számolt be a helybeli járásbírói működéséről és ügyforgalmáról, majd a szép körséta után visszalétek a vendégek a sokackörbe, ahol a sokak bokréta népi táncokat mutatott be a megjelenteknek.

Vitéz Bonczos államtitkár délután 4 órakor repülőgépen távozott el Mohácrról, magávalvive ennek a városnak őszinte szeretetét.

A zászlószentelési ünnepségről szóló beszámolókat nem fejezhetjük be anélkül, hogy *Petrovics Károlyról*, a kör kiváló, agilis és rátermett elnökéről meg ne emlékezzünk, aki ezen egyesületen keresztül biztos kézzel vezeti népét a gazdasági haladás, a magyar sors és az érvényesülés útján. Adja Isten, hogy a nemes hagyományok szellemében mind e nép, mind vezetői sok sikerrel végezzék hivatásukat ebben a jólelkű, kedves, szép magyar városban az itteni magyarsággal egyetemben.

Fagyban, hóviharak között előre a Szovjet ellen.

A kedves Horthyvárat októberben hagytam el. November elején értünk ki Oroszországba vidám hangulatban, bár már zimankós szél fúj, havas eső esett. Kirakodás után első állomás helyünkig nótaszóval gyalog mentünk, — majd tovább vezé nyeltek bennünket Kieven túlra, itt ezredünkre komoly feladatot bízta. Körülbelül 200 kilométeres területet kellett biztosítani, katonai közigazgatást megszervezni, stb. Resztvettünk a gazdasági munkákban, míg a váratlan nagy hideg meg nem bénította a cséplőgépeket. A lakosság mindenütt szeretettel és megértéssel fogadott bennünket.

Mi voltak a lelkipásztori feladatok kérdezzük *P. Chrisisthot*. A 200 km-es körzetben elhelyezett ezred minden alakulatának a meglátogatása, istentiszteletek erkölcsi oktatások tartása a rossz útvizonyok és közlekedési nehézségek miatt igen nagy munkát jelentett. El kell képzelnünk egy 5000 lelket számláló plébániát akkora területen, mint Mohács-Budapest. A cél az volt, hogy havonta egyszer legalább mindenüvé eljusson a tábori lelkész. Az út fáradságaiért azonban búsán kárpótolt honvédeink búzgósága, akik örömmel vettek részt a szent miséken és parancs nélkül 100%-osan elvégezték karácsonyi szentáldozásukat.

Felejthetetlen élmény volt a szent karácsony ünnepe. Mind annyian éreztük, hogy mi hoztuk el 25 év után ismét az első karácsonyt orosz földre. Tábori oltárok, szalma kis orosz viskók, hidak betlehemei előtt magyar honvéd állt őrt a Kisded Jézusra örködve az Istentelenség földjén. Lélekben otthon voltunk és az

orosz karácsonyunk büszke öntudatába a férfi szemekben megcsillantak a hazaszálló léleknek könnyei és gyermek, szülő, együtt volt lélekben azokkal, akiktől az ezer kilométerek sem tudtak bennünket elválasztani.

Megszálló életünk viszonylagos nyugalomát azonban hamar felváltotta a kemény arcvonal szolgálat. Januárban a legnagyobb hidegben, szélben, hófúvásban indult meg az ezred s mintegy 500 km-es utat tett meg gyalog. A hőmérő állandóan 30 C körül mozgott. A zsebórák ha nem voltak elég közel a testhez álltak a hidegtől. Méteres hófúvásokon törtük át magunkat, sok ló nem bírta a hideget, azonban a magyar honvéd előtt nem volt akadály. Fagyás nélkül, épségben, egészségben, forró harcikedvvel érkezünk az arcvonalra, ahol honvédeink új babérokkal növelték ezredük régi hírnevét. Hogy mily vitézül álltak meg helyüket a legnehezebb körülmények között is, mutatja az az elismerés, mely a németek részéről az első ütközet után 80 vaskereszt adományozásával, majd ennek kétszeres adományozásával nyert kifejezték.

Milyen magatartást tanusított a lakosság kérdezzük. Amerre a magyar katona ment mindenütt felszabadítóként üdvözölt bennünket. Nem egy helyen az erdélyi bevonuláshoz hasonló kedves jelenetek játszódtak le és boldogan nyitották meg ajtóikat, hogy katonáinknak meleg otthont, jó elszállásolást biztosítsanak. Egy öreg néni kegyesen húzott le a kocsirol s kért fogadjam el vendéglátó házát. Mély meghajlásokkal köszöntött majd csókokkal halmozott el.

S mit meséltek a lakók, a Szovjet állapotáról veljük fel a kérdést? Egy alkalommal Charkov utcáján hangos „Jónapot kívánok” köszöntéssel üdvözölt egy asszony. Csodálkozásomra elmondotta, hogy orosz hadifogoly férjével együtt ment vissza Magyarországra. A beszélgetés során megismerem családját s meglepődtem, hogy a gyerekek is mind kifogástalanul beszéltek magyarul. Elmondották, hogy borzalmas terror alatt éltek. Egyetlen elejtett szó elég volt ahhoz, hogy valaki Szibériába kerüljön, vagy nyomtalanul eltűnjék az élők sorából. Legjobb barátjáról sem tudhatta az ember, hogy nem kém-e. Innet magyarázható, hogy a legkisebb megmozdulást is csírájában vérbefojtották és hogy sokaktól remélt belső forradalomból semmisen lett. Chorkovban a város szélén hagytak nyitva egy templomot. Papjaik azonban rövid működés után szibériába kerültek. Ezenként számláló íveket bocsájtottak ki s többek között ilyen kérdés is volt „Hiszel-e Istenben?”. Ha valaki „igen” írt másnap már elbocsájtották állásából. A gyermekeket természetesen nem lehetett nyilvánosan megkeresztelni, ellenben az iskolákban is szabadon működött az istentelen propaganda. A munkásság helyzete távolról sem volt olyan, mint ahogy azt a Szovjet propaganda beállította, azonban annyira elszigetelték Szovjetországot a külvilágtól s minthogy állandóan azt bombolták a rádiók, hogy itt paradí-

csomi élet van s a világ többi részében sokkal rosszabb a helyzet, ezzel tudták az állati nívót megőrizni. Természetesen a vezetők részére minden megvolt. Olyan drága volt minden, hogy a munkás keresetéből csak tengődött. A szovjet falvak a cári uralom óta még koldusabbak, piszkosabbak lettek. A szovjetfalvakat jellemzi külszínre a házak rendetlen területen való szétszórtsága, sárral tapasztott faházak majdnem földigérő szalmatövel. Még szomorúbb a kép, hogyha benyitunk a házakba, ahol ki mondhatatlan bűz üti meg az ember orrát. Tudni kell, hogy az orosz paraszt együtt él, egy fedél alatt, tehenével, kecskéjével, disznájával. Rendszerint van azonban egy »belső« szoba, de ez sem különb. Az ablakok leszegezve, szellőztetésről szó sem lehet. Az orosz hidegben azonban a meleg mindenért kárpótolt bennünket.

Csak az éjszakai nyugalomunk nem volt nyugalmasnak mondható, mert harcban állottunk a másik veszedelmes orosz ellenséggel a tetűkkel. A magyar honvédek itt sem hagyta el humora s hol »partizánnak, hol páncélosnak« nevezte őket. — A tűzvonal szolgálat után csak a lemergi és bécsi fertőtlenítőben szabadultunk meg drága »ragaszkodó« barátainktól. Jellemző a magyar földszertetére, hogy amikor ismét tartalékba kerülünk földművelő legényeink egymásután kimenő kértek, hogy számathassanak, vethessenek. Mikor azt mondtuk, hogy hát miért nem pihennek inkább, azt felelték, „Kérem nem lehet azt nézni, hogy ilyen szép föld ne legyen bevetve s ez nekünk pihenés.” Áldotta is fiainkat a lakosság.

Júniusban járt már az idő mikor ismét magyar földre léptünk boldog szívvel. A hegyeshalmi hölgyek minden magyar honvédek friss fonott kaláccsal és tejes kávéval fogadtak. Nem tagadom sok-sok férfi könny hullott erre a kalácsra, mert hosszú távollét a magyar föld termette kalácsban a magyar életnek, testvéri szeretetnek szimbólumát láttuk s olyan jó érzés volt ismét magyar földön lenni.

— Az augusztus 29-iki szónokok

Amint értesülünk az augusztus 29-iki ünnepség magyar szónoka *dr Iványi János* pápai praelátus, budapesti egyetemi tanár lesz, aki a főpapi szentmisét is fogja tartani. *Dr Iványi János*, aki 1919 és 1921 között Mohácson kaplánkodott, a város lakossága előtt ismeretes. Az augusztus 29-iki ünnepség alkalmával a sokak szónok *Andrei István*, a német szónok pedig *dr Vesztergombi János* helvárosi kaplánok lesznek.

— Athelyezés a rendőrségnél.

Lehotay István rendőrkapitány Mohácrról Szolnokra, *dr Balogh Ferenc* rendőr s fogalmazót Szolnokról Mohácsra helyezték át.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kaszás Éva* okleveles tanítónőt a szajki r. k. iskolához, *Amberger Jánosné Nemes Margit* okleveles tanítónőt a dunaszekcsői állami elemi iskolához nevezte ki.

— **Tűzoltó gyűlés.** Baranya vármegye tűzrendészeti felügyelői folyó hó 9-én *dr Kusinszky Kornél* vármegyei tűzrendészeti főfelügyelő elnöksége alatt Mohácson ülést tartottak, melyen tűzrendészeti szempontból aktuális dolgokat tárgyaltak.

— Kitüntetett 5 baranyai erdőőr.

Dr Blaskovich Iván főispán szép beszéd kíséretében adta át a földművelésügyi minisztérium elismerő oklevelét *Botz Gyula* vörösmarti, *Göttli János* dunaszekcsői, *id. Járányi Ferenc* somogyi, *Tóth János* és *Vézán Ferenc* izabellaföldi vizsgázott erdőőröknek. Az öt erdőőr 30 évet meghaladó hűséges szolgálatukért érdemelték ki az elismerést. A kitüntetettek nevében *id. Járányi Ferenc* mondott köszönetet.

— **Helyreigazítás.** Mint mult számunkban tévesen közöltük »Athelyezés« cím alatt, hogy *Zapf Ede* intéző kerül Szegedről Mohácsra. *Zapf Ede* főellenőri rangban van.

— **Büntetés levante köteles mulasztásáért.** *Weisz József* levante kötelet többszöri mulasztásáért a rendőrség 45 napi elzárásra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

✱ Singapurt a japán úszók vették bel

— **A világ legmagasabb Krisztusz-szobra.** A világ legmagasabb Krisztusz szobra a Hunchbach Mountainen áll, 800 méterrel Rio de Janeiro fölött. A modern stílusú szobor cementből készült és közel negyven méter magas. — **Vásári igazolvány.** A budapesti arumintavásárra igazolvány kizárólag csak hajóra kapható az ipartestületnél.

— **Tiltott visszatérés.** *Bohós Julianna* bajai lakost, aki Mohácrról ki volt tiltva, tiltott visszatérése miatt 20 napi elzárásra ítélte a rendőrség.

— Őszi gondok — nincsenek!

6 havi hitellel segít a „Hitel-bevásárlási Központ”.

— **Áramszünet** lesz 15-én, vasárnap reggel fél 5-től 9 óráig.

✱ **Tested minden részét egyenletesen edzi és fejleszti az úszás, egészségöd fenntartja és ápolja!**

— Napraforgót termelők figyelmebe.

A m. kir. Gazdasági és Állami igazgatósága megállapította, hogy sok helyen a napraforgó leveleit, valószínűleg dusabb termés reményében a termelők levagdálják s csak a virág körül hagytak meg néhány levelet. Ezen eljárás roppant káros hatással van a növény egészséges továbbfejlődésére annyira, hogy a virág és magfejlődést is megakasztja. Csupán a levelek hónaljában lévő virágokat kell levágni, vagy kitépni s a növény tetején szabad egyet meghagyni. Ha ezeket a hónaljvirágokat nem tépjük le sok virágunk, de kevés magunk lesz holott a cél a minél nagyobb mennyiségű magtermesztés.

SPORT.

Úszástudás a harcászati nélkülözhetetlen kelleke.

„Minden sport honvédelem!”
Ha ebből a szempontból nézzük az úszást, úgy nyugodtan megállapíthatjuk, hogy az úszásnak van a legnagyobb jelentősége az összes sportok között. Mert míg a többi sportágak művelésének hatása főleg a testi erő és ügyesség fejlesztésében és növelésében mutatkozik, addig az úszás ezen felül biztosítja a vízben való mozgás lehetőségét. Az úszni tudóknak nem akadály az elje kerülő víz. Hogy mennyire fontos az úszástudás éppen honvédelmi szempontból, azt két példával igazolhatjuk. Az egyik a gyászos emlékü isonzói csata, hol honvédeink ezrei pusztultak a vízbe, mert nem tudtak úszni. A másik: Singapur bevételénél a japán úszóknak igen fontos szerep jutott.

Az úszás katonai fontosságát már régen felismerték. Ezzel a kérdéssel először d' Argy tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka kezdett foglalkozni a múlt század ötvenes éveiben. Kötelezőleg elrendeli az úszásoktatást a francia hadseregben. Ezen rendszer tanulmányozására Wilisen porosz tábornokot küldték Párisba, aki visszatérte után az ott látott módszert tökéletesíti a porosz hadseregben is bevezetik az úszásoktatást.

Nálunk is hamarosan sor kerül a kötelező úszásoktatásra, ha nem is a honvédség keretén belül, hiszen a mai sokoldalú kiképzés mellett erre nem igen kerül idő, hanem az ezt megelőző leventekiképzés alatt. Tehát, aki megtanul úszni, nemcsak a legszébb és legegészségesebb sportot edzi testét, nemcsak biztosítja életét a vízbe fulladás ellen, hanem a honvédséggel szembeni kötelességét is teljesíti. *Zsinger László.*

Idénykezdés!

Közel két hónapi szünet után újra megnyílik a mohácsi sportpálya kapuja a sportrajongók előtt. Az MTE játékosai augusztus eleje óta komoly edzést tartanak, amelyen két új szerzemény (kapus és mezőnyjátékos) is megjelent és jól is mutatkoztak be, úgyannyira, hogy már szombaton, az első barátságos mérkőzésen szóhoz is jutnak. A Bonyhádi Zománcgyári TK együttese látogat el Mohácsra Barátságos mérkőzésre. Az elmúlt bajnoki idényben 1:1, illetve 1:2 volt az eredmény az MTE nézőszögéből, ami bizony sovány. Igaz az is, hogy a bonyhádi gyári csapat jó erővel rendelkezik. Az MTE bemutatkozására kíváncsiak vagyunk és reméljük teljes sikert is hoz. A mérkőzés szombaton (Nagyboldogasszony ünnepe) délután 5 órakor kerül lejátszásra.

A bajnoki beosztás és a csapatok mérkőzéseinek kisorsolása még nem történt meg a szövetségben. Valószínűleg a jövő heti számunkban már közölhetjük.

Üszónap az MTE gyorsúszóversenyt rendez 100 m távon, gyermek, ifjú és felnőtt csoportokban, hát, mell és gyorsúszó számokban, melyekre nevezéseket felvesz *Ritter Jenő* úszóintéző.

— A mai háborús világban senki sem élhet gondtalan életet: mindenkinek részt kell vállalnia az áldozatokból. Teljesítsük hazafiúi kötelességünket azzal is, hogy meleg téli ruhaneműt küldünk harcoló honvédeinknek.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 1942. augusztus hó 7-től 1942. augusztus hó 14-ig.

Születések: Mesz Mária, Csözik Ilona, Bergmann Ferenc, Reiner Mária, Erzsébet, Höffinger János, Lieli István, Egly Tamás.

Házasságkötés: nem volt.

Haldiozások: Laufer Judit 19 éves, Boskovics Ferenc 4 hónapos, Kovács István 78 éves, Sztójkovics Sándorné 64 éves, Habling Béla 58 éves.

✱ **Víz, levegő, napfény: maga az egészség — eléred, ha megtanulsz úszni!**

NAPLÓTÖREDÉK.

1942. július 12. ... Útnak indulunk, hogy ismét gyarapodjunk, gazdagodjunk hazánk szépségeinek megismerésében. Utunk a Sión keresztül vezet. A Dunához szokott evezősnek rögtön feltűnik a víz erős folyása, amely óránként meghaladta a 10 km-t is. Kemény evezés mellett 3 nap alatt tettük meg a 120 km-es utat, de érdemes volt árral, széllel, esővel viaskodni, mert szerdán délben megpillantottuk a »magyar tengert«. Sokat járjuk a vizeket, megszoktuk már a szép tájakat, vadregényes vidékeket, de ez a csodás látvány, ami bennünket itt fogadott lelkünk mélyéig hatott... Szinte feltűnt lelkünkben a hála szava az Egk Ura felé, hogy magyaroknak születünk. A természet gyönyörű pompája kell, hogy megtanítsa mindenkit szeretni ezt a drága földet. Velünk szemben ott állt majd ezeréves multjával Tihany, mint királyi korona, uralva a vizet, majd lejjebb Badacsony ösrengetege hirdeti Kisfaludi örök emlékét, Kedvesek a szebbnél szebb villák... Bizony gyorsan peregtek a napok. Közeledett az indulás. Fájó szívvel mondotunk istenhozzádot a magyar tengernek mi dunai, mohácsi vízicserkészek, de megfogadtuk, hogy minden évben néhányan eljövünk hozzá, mert ő adja nekünk a soha el nem halványuló hitet, hogy lesz még nekünk más tengerünk is...

1942. július 26. ... Csónakjaink vígan szaladnak a sístergő vízben, most már könnyen beszélünk, víz bennünket a Sió haragos sodra... Repülünk és észre sem vesszük máris bent vagyunk a mi öreg Dunánkban. Szelid fodrai megsimogatják csónakjainkat s 26 án örömtől sugárzó arccal jelenthetjük: Élmény, kemény munka volt... új tájak, remek vidék... felejthetetlen a Balaton dühödte háborgása, majd sima tükrös naplenteje... Jelentjük, szerettük a magyar földet, de néhány hét óta, ha lehet, még jobban szeretjük... s aki még nem látta a magyar tengert, az ne sajnáljon időt és fáradságot s fűrdjék meg annak minden pompájában...

— cksa —

A pécsi Tankerületi Királyi Főigazgató Úr által engedélyezett
GYORS-ÉS GÉPIRÓISKOLÁMAT
Mohácson, Szentháromság utca 5. szám alatt megnyitottam.
Pótbéiratkozás szeptember 1-én és 2-án 8-1-ig. Iskolaév kezdete: szept. 4-én.
LIMBACHER ELEMÉR
iskolafenntartó.

Felelős szerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyílttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

BÚCSÚSZÓ.

Hirtelen áthelyezésem miatt sok kedves ismerősümtől nem tudunk személyesen búcsút venni és így ezúton mondunk istenhozzádot.

Jávor János és neje.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó halottaink

LAUFER JUDIT

ÉS

LAUFER VERONA ERZSÉBET

elhalálózása alkalmával, a temetésen való megjelenéssel, részvét-kifejezéssel, koszorú és csokor küldéssel mély fájdalomokat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

Mohács, 1942. augusztus hó.

Läufer-család.

Olcsóbb lett a burgonya

a FUTURÁNÁL

Egy kis Singer varrógép eladó.

Megtekinthető: Kossuth Lajos utca 47. szám alatt *Schmidtéknél.*

ELADÓ

1 $\frac{1}{2}$ tonnás Villis Overland

tehergépkocsi,

6 darab prima gumival.

DÁRDA, sörraktár Horthy M. u. 108.

ELADÓ egy hintó.

jókarban lévő
Érdeklődni lehet: *Póth Sándornál* Baranyavár.

Bútorozott szoba

kiadó.

Cím a kiadóhivatalban

Pincértanonc

felvétetik az Iparosok Olvasóköriében.

ELADÓ a Sokac révvel szemben

900 □ öl

gyümölcsös és kert.

Érdeklődni lehet *Ránics Antal* cipésznél Felszabadulás útja 3.

Jó házból való 14 éves fiút

ASZTALOS TANONCNAK

fizetéssel felveszek. *RITZL KÁROLY* asztalosmester Tomori u. 6.

ELADÓ a mohácsi szigeten

2800 n-öl kaszáló és 2000 n-öl szántó föld

Cím a kiadóhivatalban.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	30.—	P
Rozs	28.—	P
Takarmányárpa	24 50	P
Sörárpa	28.—	31.—
Zab	27.—	P
Tengeri	23 50	P
Bab, fehér	56.—	P

Élősertés árak:

145 kg. vagy nehezebb I. r.	2.10 P
130 " " " I. r.	2.05 P
115 " " " I. r.	2.02 P
100 " " " I. r.	1.98 P
100 " " " II. r.	1.94 P
80 " v. neh. sonkasüldő	1.98 P
145 " vagy nehezebb II. r.	1.92 P
145 " kevesebb	II. r. 1.86 P

Vásárolja Ön is azt a varrógépet, melyet az egész világ vásárol:

VERITAS-t!

Közetképviselő:

BAUER KÁROLY

vaskereskedő

MOHÁCS.

ELADÓ két kirakat redőny, portál és üzletajtóval, továbbá 350 kbc. Jáva motorkerékpár, egy vászon kaják és egy szandalin.

Vörös Imre
Szent István u. 4.

TANONCOT

felvesz **Hemrich Ottó** bádogos.

KIADÓ egy különbejáratú bútorozott szoba.

Cím a kiadóban.

Mohácson keresek kiadó kis házat vagy szoba konyhas lakást.

Címem: *Gábor Józsefné* Budapest, József u. 5. f. a. 8.

Zongorát vagy Pianinót

vennék vidékről is. *Bingold Kálmán* zongorakészítő Mohács, Kazinczi u. 7.

ELADÓ a Horthy Miklós út 42. sz.

ház

II Lajos utcai része: 2 szoba, előszobás, fürdőszobás, vízvezeték lakás és udvarrész. Érdeklődni lehet *özv. Molnár Lajosné*, Király út 18. sz. alatt.

Pk. 1102/1942. sz. Vh. 188/1942. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Beck Alajos mohácsi ügyvéd által képviselt Kecskés János mohácsi lakos végrehajtató javára mohácsi szigeti lakos végrehajtást szenvedő elleni hátr. 221 pengő 85 fillér tőkekövetelés és járuléka erejéig a mohácsi kir. járásbíróság 4921/1941. számú végzésével elrendelt közbenjárásal fogantatandó kielégítési végrehajtás folytán az 1942. év március hó 17. napján felül foglalt és 2500 P-re becsült Dunai malom teljes felszereléssel, eszmei tele részben Mohács-szigeten a Dunaparton, végrehajtást szenvedő malmánál

1842. évi augusztus hó 25.

napjának délután 2 órájára

ezennel kitűzött bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, azonban a becslár $\frac{2}{3}$ -ad részénél nem alacsonyabb vételárban el fogom adni. A szakértői becslés elrendelése esetén a Te 74. §-a az irányadó.

Mohács, 1942. évi július hó 21.

Nagy Lajos

kir. járásbíróági végrehajtó.